© Copyright 2013 Dagblad De Limburger / Limburgs Dagblad.
Het auteursrecht, ook ten aanzien van artikel 15 AW, wordt uitdrukkelijk voorbehouden. Zaterdag, 05 oktober 2013.

Slaven VAN DE A2

De toegangsweg van Maastricht ligt op de schop. De A2 wordt ter hoogte van Maastricht ondertunneld. Een prestigeproject. Maar achter de schermen worden werknemers uitgebuit.

door **Rob Cox**

Het staat duidelijk op de loonstrook: Logistieke kosten, 968,75 euro. Meer dan de helft van Ronaldo's basissalaris wordt door zijn baas ingehouden onder de noemer onkosten. „We betalen dat geld alleen voor de huur van ons huis", zegt hij. Ze wonen met drie man in een sloopwoning. „En we betalen alle drie dat bedrag, dus samen 2900 euro per maand."
Ronaldo is de verzamelnaam voor alle Portugese en Poolse mannen die werken aan de A2-tunnel in Maastricht. Hun echte naam en gezicht willen ze niet in de krant want dan volgt onmiddellijk ontslag. Deze mannen zijn de slaven van de A2. Volgens hun werkgever worden ze betaald volgens de CAO, maar hun werkgever, het Ierse Atlanco Rimec, roomt dat salaris af door middel van extreme kosten in rekening te brengen. (Zie deze en volgende pagina's).
Elke dag tegen zes uur staat Ronaldo op. Gewerkt wordt vanaf zeven uur in de tunnel die in de achtertuin van zijn sloopwoning ligt. Met een kleine pauze 's ochtends en een grotere lunchpauze 's middags wordt door gewerkt tot zes uur. Als ze achterliggen op schema wordt ook wel door gewerkt tot zeven of acht uur. Lange dagen dus. Ook op zaterdagochtend gaat Ronaldo weer aan de slag bij de A2. „'s Middags en zondag zijn we dan vrij. Wie aan de beurt is, gaat dan op zaterdagmiddag het huis poetsen."
Het leven van Ronaldo in Maastricht bestaat uit werken, eten en slapen. „Ik heb geen probleem met hard werken. Ik ben blij dat ik hier werk heb, want in Portugal is er geen job voor me. Daarom wil ik ook hier blijven werken. Alleen klopt niets van het salaris dat we krijgen. We weten niet precies waarvoor we de 968,75 euro betalen. We krijgen twee loonstroken van Atlanco. Volgens de ene loonstrook wordt belasting betaald in Nederland en als we in het jaarlijkse belastingformulier krijgen, wordt over ons geld nog eens belasting geheven in Portugal. Dat kan toch helemaal niet? Als we er iets van zeggen, doet Atlanco niets."

Ronaldo is het zat en heeft de vakbond en de pers ingeschakeld. Inmiddels is duidelijk dat de Maastrichtse woningcooperatie Woonpunt eigenaar is van de sloophuizen. Navraag leert dat Woonpunt 350 euro kale huur vraagt per woning. Even rekenen: 2900 - 350 = 2550. Waar betalen de drie inwoners per huis die andere 2550 euro per maand dan voor? Gas, water en licht zegt werkgever Atlanco. Bovendien zijn de huizen gemeubileerd. Ronaldo kijkt verbaasd als hij dat hoort. „Deze meubels heeft de vorige bewoner laten staan." In alle huizen staan banken en kasten die rechtstreeks uit de kringloopwinkel komen. Niets is nieuw.
Volgens Atlanco worden van de logistieke kosten ook vliegtuigtickets naar Portugal en Polen betaald. Ronaldo: „Twee keer per jaar krijgen we een ticket van Atlanco Rimec. Maar zo'n retourvlucht kost hoogstens 300 euro. Dat is vijftig euro per maand. Waar betalen we de rest van het geld dan voor?"
Als Ronaldo de vijfde reden 'kostenpost' van Atlanco hoort, zet hij grote ogen op: „Vervoer van en naar de werkplek?" Hij wijst door het raam naar de bouwplaats. „Daar is ons werk. We lopen er elke dag heen of we gaan met de fiets. Dat kost helemaal niets! Die fiets heb ik zelf moeten kopen."
Nu het 's avonds vroeg donker wordt, hangen Ronaldo en zijn 39 collega's wat bij elkaar in de huizen. Een Portugese tv-zender op een klein tv'tje zendt een quiz uit waar niemand naar kijkt. Een enkeling heeft een blikje bier van de Aldi in zijn hand. Iedereen wil zijn verhaal doen. De een na de andere loonstrook belandt op de tafel, kwitanties en belastingformulieren. Deze mannen weten alles van ijzervlechten, maar ze snappen niets van papieren. Ze weten alleen dat ze vaak meer dan 60 uur per week werken en netto iets meer dan duizend euro overhouden. Ze zijn boos. Iedereen praat op een bepaald moment door elkaar. Het wordt een chaos.

„Als je ziek bent, krijg je geen loon", zegt Ronaldo, wanneer hij een paar dagen later in de keuken zijn potje kookt. „Ik heb een tijd geleden een ontsteking gehad. De eerste tijd ben ik gaan werken, ondanks de pijn. Op een bepaald moment ging het niet meer en ben ik een paar dagen thuis gebleven. Mijn baas belde me op waar ik bleef. Hij zei dat ik niet betaald zou krijgen voor de dagen dat ik ziek was. En als ik langer dan een week ziek was, zouden ze me terugsturen naar Portugal. Toen ben ik snel weer gaan werken. Ze hebben de ziekdagen inderdaad niet uitbetaald, maar de logistieke kosten moest ik wel helemaal betalen."
Ronaldo ziet het niet meer zitten. „Niemand wil hier meer blijven. Als het contract afloopt in december, komt niemand terug. Atlanco is een slecht bedrijf. Het is niet te vertrouwen. Ze zeggen wel dat we de logistieke kosten kunnen weigeren maar dat klopt niet. Toen een van de bazen uit Portugal hierheen kwam, hebben we gezegd dat we niet meer wilden betalen. We mochten van hem kiezen: de logistieke kosten betalen of teruggestuurd worden naar Portugal. Dat is vrijwillig betalen volgens Atlanco Rimec."
Ronaldo weet dat hij een risico loopt ontslagen te worden door zijn verhaal openbaar te maken. „We weten dat we opgelicht worden. Wij weten niet meer waar we naar toe kunnen. Wie helpt ons om dit ongedaan te maken. Dat is alles wat we vragen."

Zie ook **pagina E4/5**